

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Rekenkamer Maastricht
t.a.v. de heer T. Dreuw, (wnd) voorzitter
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht
WWW.GEMEENTEMAASRICHT.NL

ONDERWERP
RKM-conceptrapport
casus SSC-ZL en e-mailonderzoek

DATUM
24 maart 2020
Verzonden: 26-03-2020

BIJLAGEN

—

BEHANDELD DOOR

-

DOORKIESNUMMER

-

ONZE REFERENTIE
2020-08432

E-MAILADRES

-

FAXNUMMER

-

UW REFERENTIE
TD/MH 20.072

Geachte meneer Dreuw,

Naar aanleiding van uw brief van 21 februari 2020 en het daarbij gevoegde rapport over de casus SSC-ZL en het emailonderzoek (bestaand uit een bestuurlijk rapport en een onderzoeksrapport) maken wij hierbij gebruik van de geboden mogelijkheid om op uw rapport te reageren, alvorens u dit in definitieve vorm aan de raad uitbrengt.

Toekomstgericht

De centrale doelstelling van uw onderzoek is om lering te trekken uit het doorlopen traject. Daartoe formuleert u in het bestuurlijk rapport naast conclusies ook aanbevelingen. Wij stellen, gelet op genoemde toekomstgerichte centrale doelstelling, daarom in onze reactie deze conclusies en aanbevelingen centraal. Deze treft u aan in bijlage 1.

Verder is gebleken dat een aantal eerder aangedragen ambtelijk reacties niet door u is verwerkt. Omwille van de kwaliteit en volledigheid van uw eindrapport over dit majeur, complex en gevoelig dossier zijn deze reacties op het onderzoeksrapport opgenomen in bijlage 2.

We kunnen ons voorstellen dat onze reactie aanleiding is om delen van uw rapport te heroverwegen.

Constructieve lijn

Directe aanleiding voor uw onderzoek was het raadsdebat over de emailkwestie op 12 en 13 februari 2019, inmiddels ruim een jaar geleden. In het voorbije jaar zijn betekenisvolle stappen gezet, zowel met betrekking tot het dossier SSC-ZL als in de relatie met medewerkers en medezeggenschap. Wij vertrouwen erop dat uw onderzoek en de raadsbehandeling hiervan deze hervonden constructieve lijn versterken.

De gemeentesecretaris is voor een nadere toelichting van onze reactie beschikbaar.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

De Burgemeester,

R.E.C. Kleijnen.

J.M. Penn-te Strake.

BIJLAGE 1 - BESTUURLIJKE REACTIE OP CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Deze bijlage bevat onze reactie op de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer, zoals verwoord in het conceptrapport naar de casus SSC-ZL en de emailkwestie.

Algemene opmerkingen

Voorafgaand aan onze reactie op de afzonderlijke conclusies en aanbevelingen hebben wij een aantal algemene opmerkingen.

Opmerkingen vanuit medewerkers en medezeggenschap

We hebben in uw conceptrapport diverse malen moeten lezen dat wij opmerkingen vanuit medewerkers en medezeggenschap zouden negeren of niet serieus zouden nemen. U gaat hiermee helaas voorbij aan het feit dat meerdere malen in het doorlopen proces door of namens ons uitgebreid op deze punten is ingegaan. Ook dat een aantal relevante zorgen vanuit de medezeggenschap door ons vertaald zijn in een ruim aanbod in de sfeer van arbeidsvoorwaarden, wordt buiten beschouwing gelaten. Wij betreuren het dat daardoor de indruk zou kunnen ontstaan dat het ten onrechte niet overnemen van opmerkingen consequent uitgelegd lijkt te worden als het negeren of niet serieus nemen daarvan; naast het risico dat het rapport ook nog eens als onvolledig en eenzijdig zou kunnen worden bestempeld. Dit zien wij nadrukkelijk als ongewenst, zeker in zo'n majeure, complex en gevoelig dossier.

Traject van drie steden

Daarnaast geeft u er onvoldoende blijk van dat dit een traject van drie steden is geweest, en dus niet een uitsluitend Maastrichts dossier, waarin voortdurend de majeure besluiten in gezamenlijkheid zijn genomen door drie colleges, in samenspraak met ieders medezeggenschap en ieders raad. Door de hiermee samenhangende dynamiek volledig buiten beschouwing te laten loopt uw aanpak het risico bestempeld te worden als onvolledig. Ook dit zouden wij betreuren.

Bestuurlijk rapport, paragraaf 5.6, second opinion

Hier en in hoofdstuk 13 van uw onderzoeksrapport staat: 'Na overleg met de burgemeester besluit de gemeentesecretaris, op 21 december 2018, om een second opinion te vragen bij een andere extern juridisch adviseur, in casu bij de landsadvocaat.' Dat is niet correct. De burgemeester is door de gemeentesecretaris niet geconsulteerd voorafgaand aan inwinnen van second opinion. Zie de tijdlijnen, zoals op 3 februari 2019 aangeboden aan de raad.

Bestuurlijk rapport, hoofdstuk 6 Reflectie

Hier staat: 'Het dagelijks bestuur van de OR confronteerde de gemeentesecretaris en de burgemeester met de conceptnotulen.' Dit is niet juist. Op 12 april zijn de concept-notulen aan de burgemeester getoond door twee vakbondsbestuurders, niet door het DB OR. In paragraaf 5.3 van het rapport staat dit wel goed verwoord.

RKM-conclusie en aanbeveling 1

RKM-conclusie:

Het basisidee om door middel van samenwerking kosten te besparen, de kwaliteit te vergroten en de kwetsbaarheid te verminderen, is onomstreden. Van basisidee naar uitvoering vergt een aantal stappen die in dit traject niet goed zijn gezet. Allereerst was de kwaliteit van de initiële businesscase onvoldoende om daar een principebesluit tot samenwerking op te baseren. Ook was het verdienmodel voor een SSC-ZL onduidelijk. De uitgangssituatie bij de drie gemeenten en daarbinnen bij de drie sectoren, was verschillend. Dan is een doordacht traject hoe deze verschillen systematisch worden verkleind extra noodzakelijk. Maar dit overtuigende en samenbindende implementatieplan ontbrak.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is om bij majeure besluiten voor een deugdelijke onderbouwing te zorgen waarin de bestuurlijke, financiële- en organisatorische implicaties inzichtelijk zijn en waarbij oog is voor de mitigatie van de risico's. Besef dat de wereld verandert en borg een periodieke herijking van de besluitvorming. Maak daarbij gebruik van logische reflectiemomenten.

Reactie college:

Wij onderschrijven uw aanbeveling. Van uw op onderdelen te stellige conclusie nemen wij kennis.

RKM-conclusie en aanbeveling 2

RKM-conclusie:

De raad is in het traject beperkt betrokken geweest. Er is, anders dan het college meldde, ook geen sprake geweest van een "unaniem raadsbesluit" tot oprichting van het SSC-ZL, maar van een "geen bezwaar" van de zijde van de raad. De raad heeft 'slechts' toestemming gegeven aan het college tot oprichting van het SSC-ZL. Een toestemming die slechts in zeer uitzonderlijke gevallen geweigerd kan worden. Een unaniem raadsbesluit heeft een andere connotatie. Het was een hamerstuk dat zonder discussie werd aangenomen.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is om in de toekomst de raad de gelegenheid te bieden om aan de hand van een integraal raadsvoorstel met meerdere varianten, een expliciet besluit te laten nemen. Het uitspreken van "geen bezwaar" kan eventueel gemotiveerd gepresenteerd worden als één van de varianten. Zoals de rekenkamer heeft aanbevolen in haar rapport 'De kwaliteit van de raadsvoorstellen' zouden de rubrieken 'Argumenten' en 'Alternatieven' beter benut moeten worden, zeker bij een raadsvoorstel waarbij het gaat om het inrichten van een gemeenschappelijke regeling. Juist in die startfase moet de raad haar bevoegdheden serieus kunnen uitoefenen. De raad kan hier ook zelf pro-actiever naar te vragen.

Reactie college:

In lijn met onze eerdere reactie op het door u genoemde rapport over de kwaliteit van raadsvoorstellen onderschrijven wij uw aanbeveling in algemene zin. De rol en de beperktere betrokkenheid van de raad ten aanzien van het aangaan van ambtelijke samenwerking vloeit voort uit artikel 160 lid 1 Gemeentewet, die stelt dat dat het college bevoegd is inzake de inrichting van de organisatie. We zien het als een stevige omissie dat uw Rekenkamer in het conceptrapport deze belangrijke bevoegdheidsverdeling tussen raad en college ten aanzien van de inrichting van de ambtelijke organisatie onbesproken laat, ondanks dat hierop eerder al nadrukkelijk is gewezen (zie bijlage 2). Genoemde bevoegdheidsverdeling laat onverlet dat de raad in het kader van de actieve informatieplicht van het college direct vanaf de start van het initiatief tot SSC-vorming (zomer 2011) hierover is geïnformeerd, te beginnen met de begroting 2012. Op het moment dat in het SSC-traject door de vier initiatiefnemers gekozen werd voor de bedrijfsvoeringsorganisatie zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen als juridische vorm is, conform artikel 1 lid 2 van genoemde Wgr, de raad hierover om een besluit gevraagd. Dit besluit is, na voorbereidende bespreking in een commissievergadering, in de raadsvergadering unaniem genomen. Dat dit bij hamerslag gebeurde doet daaraan niets af. Uw redenering dat een besluit bij hamerslag niet als een unaniem besluit mag worden gezien is opmerkelijk en doet afbreuk aan de betekenis van raadsbesluiten. Deze moeten wij daarom met klem tegenspreken.

RKM-conclusie en aanbeveling 3

RKM-conclusie:

Het rapport van Deloitte van 19 augustus 2019 was kritisch over de eerdere businesscases en had het college (en de raad) de gelegenheid kunnen bieden om te komen tot een fundamentele heroverweging. Deze fundamentele heroverweging heeft toen niet plaatsgevonden. Vooral omdat het college van B&W dit kritische rapport niet als zodanig las, maar er een bevestiging in zag van haar eigen ingezette lijn, die hier en daar aanpassing behoeft. Dit sluit aan bij de eerdere waarneming van de rekenkamer dat in deze casus kritische signalen van de omgeving onvoldoende werden meegewogen door het college. Er leek eerder sprake van een zekere bias: goed nieuws vormt een bevestiging; kritisch nieuws wordt positief geframed (zoals bijvoorbeeld rapport Deloitte, en de interpretatie van de uitspraak van de rechter van 17 september 2019).

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is om meer ontvankelijk te zijn voor kritische signalen.

Reactie college:

Uiteraard onderschrijven we het belang om ontvankelijk te zijn voor kritische signalen. Wij nemen kennis van uw deels op veronderstellingen gebaseerde conclusie en herkennen ons niet in de door u veronderstelde bias, onder verwijzing naar onze eerder geformuleerde algemene opmerkingen. Daarnaast lijkt u ook het rapport van Deloitte eenzijdig uit te leggen, hetgeen wij zouden betreuren.

RKM-conclusie en aanbeveling 4RKM-conclusie:

In feite is eerst gekozen voor samenvoeging en vervolgens voor afstemming en integratie van processen. De omgekeerde volgorde had wellicht de complexiteit van de samenvoeging eerder aan het licht gebracht.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is bij volgende studies naar samenwerkingsmogelijkheden de te kiezen volgorde goed af te wegen.

Reactie college:

Uiteraard is het van belang bij samenwerkingsmogelijkheden de volgorde van processtappen goed af te wegen. We zijn het met de Rekenkamer eens dat een andere volgorde overigens geen garantie was geweest op het eerder aan het licht komen van de complexiteit van de samenvoeging.

RKM-conclusie en aanbeveling 5RKM-conclusie:

Bij de uitwerking is in Maastricht in de praktijk het conflictmodel dominant geweest. Deels is dit wellicht toe te schrijven aan de in aanvang slecht doordachte businesscase, waar door medewerkers ook op gewezen werd. Dit signaal werd feitelijk genegeerd en deze wederzijdse wetenschap zette de verhoudingen onder spanning. Medewerkers zijn vervolgens beperkt meegenomen in het samenwerkingstraject. Verbetersuggesties en randvoorwaarden die door de OR werden aangedragen, zijn de facto genegeerd met als argument dat deze niet pasten binnen de kaders van de adviesaanvraag. Het SSC-ZL werd daarmee vrijwel exclusief een initiatief "van boven" dat moest worden doorgevoerd. En op onderdelen via de rechter beslecht.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is in de toekomst – ook uit oogpunt van doeltreffendheid – meer rekening te houden met het draagvlak bij medewerkers. Heb oor en oog voor tegengeluiden en zet tijdig het instrument van een second opinion in.

Reactie college:

Het belang van draagvlak bij medewerkers onderschrijven wij, maar wel, zoals gebruikelijk is binnen het Nederlands openbaar bestuur, binnen de kaders van het politiek en bestuurlijk primaat. Het moge duidelijk zijn dat gedurende het SSC-dossier het draagvlak ernstig is afgenomen, wat ook tot uitdrukking is gekomen in de veranderende advisering van de ondernemingsraad. Dat blijvende meningsverschillen tussen werkgever en medezeggenschap uiteindelijk aan een onafhankelijke (scheids)rechter kunnen worden voorgelegd is een waardevol sluitstuk van het geldende medezeggenschapsstelsel. Dit is in deze casus uiteindelijk gebeurd, waarbij het initiatief om meningsverschillen via de rechter te beslechten niet van ons kwam. Dit laat u in uw conclusie onbenoemd, waardoor u onterecht het beeld oproept van een college dat bij herhaling de medezeggenschap voor de rechter sleept om zijn gelijk te krijgen. De diverse rechterlijke uitspraken (waar we korthedshalve naar verwijzen) zijn verhelderend en getuigen van een gebalanceerde en genuanceerde benadering.

Uw op onderdelen te stellige conclusie onderschrijven wij niet. Van een conflict is wat ons betreft pas sprake sinds de emailkwestie, daarvoor was sprake van meningsverschillen die met behulp van reguliere instrumenten besproken werden (onder verwijzing naar onze algemene opmerkingen).

RKM-conclusie en aanbeveling 6

RKM-conclusie:

De getroebleerde verhoudingen leidden in een bestuursvergadering van het SSC-ZL tot een vraag naar de juridische mogelijkheden om medewerkers van Maastricht, die collega's geschoffeerd zouden hebben, aan te pakken. Deze vraag werd in de vertrouwelijke conceptnotulen opgenomen, die als zodanig niet expliciet als vertrouwelijk waren gekenmerkt.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is om beleid te ontwikkelen en kenbaar te maken zodat duidelijk is wanneer stukken vertrouwelijk zijn en wie, wanneer, welke vertrouwelijke stukken mag ontvangen.

Reactie college:

Ten aanzien van uw aanbeveling merken we op dat de ambtelijke gedragscode helder is over hoe om te gaan met vertrouwelijke stukken. U gaat in uw rapport en conclusie volledig voorbij aan het feit dat zelfs nadat halverwege april door de burgemeester is verduidelijkt dat het om een concept-verslag met vertrouwelijke status ging, maar nadrukkelijk ook dat de betreffende passage in het definitieve verslag was geschrapt, verspreiding van het vertrouwelijke concept-verslag toch is doorgedaan (uitmondend in een digitale nieuwsbrief aan een groot aantal medewerkers op 23 mei) zonder genoemde twee verduidelijkingen daarbij te vermelden. Dit laatste kunnen wij niet, zoals u suggereert, toeschrijven aan onbekendheid van de verspreider(s) met status van het document, want die was op dat moment volstrekt helder. Dit is ook de rechter bevestigd.

Van uw conclusie, waarin u verschillende onderwerpen met elkaar vermengt, nemen wij kennis.

RKM-conclusie en aanbeveling 7

RKM-conclusie:

Met de vertrouwelijke conceptnotulen werden de WOR-bestuurder en burgemeester geconfronteerd met het verzoek de veiligheid van werknemers te garanderen en zich van de inhoud te distantiëren. Door beiden werd aangegeven de status van het stuk niet te kennen en dat vertrouwelijke stukken niet straffeloos verspreid mochten worden. Behalve met een verklaring dat zolang medewerkers zich conform de regels gedragen zij zich niet onveilig hoeven te voelen, werd het inhoudelijke punt van de medewerkers dat de werksituatie als onveilig werd ervaren, genegeerd.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is te werken aan een cultuur waarbij zorgpunten die door medewerkers aan de WOR-bestuurder worden gemeld, niet alleen formeel maar ook inhoudelijk worden opgepakt.

Reactie college:

Het spreekt voor zich dat WOR-bestuurders zorgpunten van medewerkers serieus nemen, uw aanbeveling is daarmee staande praktijk. Hierbij verwijzen wij ook naar ons antwoord van 18 februari jl. op de open brief namens de PVM, PvdA, PVV, SAB, Groep Gunther, Groep Lurvink, LPM, Groep Maassen en 50PLUS inzake het herstellen van vertrouwen personeel.

RKM-conclusie en aanbeveling 8

RKM-conclusie:

Door het statement dat de conceptnotulen niet straffeloos gebruikt mogen worden, is ook aan de inhoud een extra lading gegeven en is de bereidheid van medewerkers om met enthousiasme mee te werken aan een functionerend SSC-ZL verder onder druk gezet. Het SSC-ZL project raakte daarmee verder los van de werkvloer.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is om niet op voorhand kwalificerende termen te gebruiken die het proces kunnen belasten, zeker in gevallen waar het nog niet vaststaat dat de kwalificatie terecht is.

Reactie college:

Uw aanbeveling pleit in algemene zin voor zorgvuldigheid, uiteraard onderschrijven we dit. Van uw conclusie, met daarin een ten onrechte gesuggereerd causaal verband op basis van een onvolledig en onjuist beeld, nemen wij kennis.

RKM-conclusie en aanbeveling 9

RKM-conclusie:

Op het moment dat op initiatief van het bestuur van het SSC-ZL – waar een lid van het college van B&W van Maastricht deel van uitmaakt – een melding wordt gedaan bij het Interne Meldpunt Integriteit van de gemeente Maastricht, komen twee lijnen samen. De wethouder had ook 'Personeel' in portefeuille en dat kan dan complicerend werken in het oplossen van vraagstukken waarbij ook personele kwesties aan de orde zijn.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is om in dit soort gevallen te bezien of het raadzaam is de lijnen – al dan niet tijdelijk – te ontrafelen.

Reactie college:

Van uw conclusie nemen wij kennis. U laat onbenoemd dat in deze casus de bestuurlijk verantwoordelijke voor ambtelijke integriteit niet betrokken was bij de wijze waarop de melding van het SSC-bestuur is opgepakt en afgehandeld en daarmee op geen enkele manier invloed heeft uitgeoefend op het verloop, aangezien dit door de gemeentesecretaris volledig in mandaat is gebeurd. Ook laat u onvermeld dat tussen het moment van de melding van het SSC-bestuur en het daadwerkelijk onderzoek (aanvankelijk intern en daarna door een extern bureau) op 18 juni 2020 een nieuw college is aangetreden, met een andere portefeuillevindeling, waardoor het collegelid dat op het moment van de melding zitting had in het SSC-bestuur een andere persoon is als het collegelid dat bestuurlijk verantwoordelijk is voor ambtelijke integriteit ten tijde van het door de secretaris in mandaat uitgevoerde onderzoek.

RKM-conclusie en aanbeveling 10

RKM-conclusie:

Geconstateerd is dat de gemeente niet beschikt over een regeling die ziet op externe integriteitsmeldingen.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is ook een regeling te treffen die ziet op externe meldingen.

Reactie college:

De rechtbank heeft in haar beschikking van 17 september 2019 duidelijk gesteld dat het de gemeente vrij staat om ook bij externe klachten de interne regeling integriteitsmeldingen analoog te volgen. Daarmee is duidelijk dat geen sprake is van een ommissie. Verder melden wij dat een geactualiseerde regeling voor integriteitsmeldingen in voorbereiding is.

RKM-conclusie en aanbeveling 11

RKM-conclusie:

Bij het forensisch onderzoek is een groot aantal mailboxen onderzocht. Het had in de rede gelegen om te beginnen met een beperkt aantal. Eventueel kan dan later – als daar de noodzaak toe bestaat – een vervolgbesluit worden genomen om de omvang uit te breiden. Er was bovendien onvoldoende regie op de vraagstelling van het forensisch onderzoek. Het onderzoeksbureau beperkte zich niet tot het vaststellen van de feiten maar kwalificeerde ook de feiten. De rekenkamer betwijfelt of in het overleg van de gemeentesecretaris / WOR - bestuurder met de externe juridisch adviseur, het forensisch bureau en IMI, waarin de vervolgopties werden besproken, de gemeentesecretaris / WOR bestuurder op dat moment over voldoende countervailing power beschikte.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is om bij de forensische onderzoeken de opdrachtgeversrol zeer serieus te nemen en te borgen dat de opdrachtgever met voldoende interne expertise gesteund wordt.

Reactie college:

Ook deze aanbeveling nemen wij over, maar willen deze niet beperken tot de opdrachtgeversrol. In de Regeling Integriteitsmeldingen (2015) is de gemeentesecretaris, namens het College, het bevoegd gezag inzake integriteitskwesaties. Wij achten het van groot belang dat bij cruciale stappen in de besluitvorming rond integriteitskwesaties, specifiek:

- de bepaling van ontvankelijkheid of niet ontvankelijkheid van de melding of klacht;
 - cruciale processtappen (go-no go momenten) in (forensische) onderzoeken;
 - standpuntbepaling na afronding feitenonderzoek en rapportage van bevindingen;
- voldoende *countervailing* power is georganiseerd en een protocol dat erin voorziet wanneer naar de burgemeester als portefeuillehouder integriteit in het college moet worden geschakeld. Wij zullen dit meenemen in de reeds genoemde actualisering van de regeling Integriteitsmeldingen en de werkwijze daaromtrent.

Van uw conclusie nemen wij kennis. Over de omvang van het extern onderzoek heeft de rechter zich al uitgesproken. Deze wees er vooral op dat de mailboxen van OR-leden niet doorzocht hadden mogen worden, omdat bij het interne onderzoek al geconcludeerd was dat 'het lek' daar niet zat.

RKM-conclusie en aanbeveling 12

RKM-conclusie:

De omvang van het forensisch onderzoek is naar het oordeel van de rechter niet proportioneel geweest.

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling is om de omvang van een dergelijk onderzoek vooraf vast te stellen.

Reactie college:

Uw aanbeveling nemen wij ter harte, maar willen wij verbreden. In de praktijk moeten er tijdens de behandeling van een kwestie telkens afwegingen worden gemaakt. Deze zijn vastgelegd in het onderzoeksprotocol behorend bij de Regeling Integriteitsmeldingen en zien onder andere toe op vertrouwelijkheid, zorgvuldigheid, professionaliteit, consistentie, proportionaliteit en subsidiariteit. Waar deze criteria helder beschreven zijn, is het nu zaak om waarborgen in te bouwen dat deze ook in samenhang worden toegepast tijdens de verschillende fasen van behandeling van een kwestie. Hiervoor zijn de *countervailing* power en processtappen zoals reeds door ons genoemd in reactie op aanbeveling 11 van toepassing.

De conclusie van de kantonrechter delen wij: er was gezien de uitkomsten van het IMI-onderzoek reden om het e-mail-onderzoek te beperken tot een kleiner aantal personen.

RKM-conclusie en aanbeveling 13

RKM-conclusie:

Het SSC-ZL traject is na het principebesluit door het college te veel vanuit een tunnelperspectief beoordeeld (het resultaat stond centraal en niet de achterliggende doelstellingen). Het gevolg was dat het traject niet meer zonder (gepercipieerd) gezichtsverlies kritisch kon worden heroverwogen of aangepast. Hiervoor ziet de rekenkamer de volgende verklarende factoren.

- *De initiële businesscase was kwalitatief onvoldoende en daardoor niet overtuigend en samenbindend.*
- *Kritische signalen met betrekking tot het gebrekkige karakter van de businesscase werden genegeerd.*
- *Er was feitelijk geen overall implementatieplan met voldoende go/no go-beslismomenten.*
- *Suggesties van de OR werden inhoudelijk niet of onvoldoende opgepakt*
- *Meningsverschillen werden vaak aan de rechter voorgelegd in plaats van in beginsel te streven naar consensus.*

RKM-aanbeveling:

De aanbeveling die hierbij past is het vermijden van een tunnelperspectief: blij openstaan voor afwijkende meningen, fixeer niet op één aspect, denk de-escalerend, benut het instrument van de second opinion en maak gebruik van logische reflectiemomenten uitmondend in go-no go- besluiten.

Reactie college:

Uw aanbeveling pleit in algemene zin voor zorgvuldigheid ook gedurende een traject, uiteraard onderschrijven we het zorgvuldigheidsbeginsel. Uw suggestie over onze intenties, zoals doorklinkend in uw conclusie, laten we graag voor uw rekening. We hebben in dit dossier steeds de beoogde doelstellingen vanuit het belang van de gemeente en de regionale samenwerking (nog eens bekrachtigd door een opdracht in het hoofdlijnenakkoord 2018-2022) nagestreefd. Uw conclusie dat meningsverschillen vaak aan de rechter werden voorgelegd in plaats van in beginsel te streven naar consensus gaat eraan voorbij dat aanvankelijk gestreefd is naar consensus en wekt ten onrechte de indruk dat het college naar de rechter is gestapt. Daarnaast verwijzen wij naar de algemene opmerkingen. Werken vanuit tunnelvisie en uw suggesties rondom gezichtsverlies ontkennen wij nadrukkelijk. U doet hiermee absoluut geen recht aan hoe drie steden, drie colleges en nadrukkelijk ook drie raden jarenlang in dit dossier hebben geacteerd. De doelstellingen (de zogenoemde 3 K's) hebben daarbij steeds centraal gestaan.

BIJLAGE 2 – REACTIE OP HET ONDERZOEKSRAPPORT

Het Onderzoeksrapport "Casus SSC-ZL en e-mailonderzoek" kent 'platte' teksten en 'kaderteksten'. De 'kaderteksten' komen terug in uw Bestuurlijk rapport. Om herhaling in onze reactie te voorkomen, bevat deze bijlage alleen een reactie op de 'platte' teksten uit het Onderzoeksrapport. De reactie op het Bestuurlijk rapport is opgenomen in bijlage 1.

Inleiding		
Pagina 4	In deel I heeft de rekenkamer in beeld gebracht hoe de samenwerking van de deelnemende gemeenten in het SSC-ZL is verlopen en geformaliseerd en op welke wijze de gemeente Maastricht is betrokken bij de vormgeving en voortgang.	Vetgedrukte 'gemeente Maastricht'. Niet duidelijk is wie u hiermee bedoelt. Het bestuur? De ambtelijke organisatie? De medezeggenschap?
I Relatie gemeente Maastricht met het Shared Service Center Zuid-Limburg		
Pagina 6	In het jaar 2014 heeft de gemeenteraad toestemming gegeven voor de oprichting van het SSC-ZL door het college van B&W van de gemeente Maastricht.	Deze zin is correct (de oprichting van een bedrijfsvoeringsorganisatie is immers een collegebevoegdheid. De raad kan, zoals blijkt uit de wet, toestemming alleen onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang), maar aanleiding voor een ons inziens nuttige suggestie. Het lijkt het ons namelijk zeer raadzaam om in een alinea/kadertje de bevoegdheidsverdeling tussen college en raad (zie artikel 160 Gemeentewet) duidelijk te maken als het gaat om de inrichting van de ambtelijke organisatie en daarmee ook de verantwoordelijkheid voor regionale samenwerking op het gebied van uitvoerende taken. Dat is een belangrijk formeel kader in deze casus, waaraan nu volledig voorbij lijkt te worden gegaan.
Pagina 6	Hoe de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol heeft ingevuld bij het besluit tot oprichting van het SSC-ZL en in de opvolgende jaren bij de verdere inrichting van het SSC-ZL is de centrale vraag in dit deel van het onderzoek.	Welke kaders de raad t.a.v. het SSC-ZL heeft vastgesteld komt uit uw nota van bevindingen niet expliciet naar voren. Een overzicht van deze kaders lijkt ons relevant. Ook in dit kader is het relevant dat het oprichten van een bedrijfsvoeringsorganisatie een collegebevoegdheid is, waaraan de raad alleen toestemming kan onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (conform art.1 lid 2 Wet gemeenschappelijke regeling). Verder valt het op dat in het onderzoeksrapport de wijze van invulling van de kaderstellende rol van de raad een centrale vraag wordt genoemd, terwijl daarop in het bestuurlijk rapport niet wordt ingegaan, waardoor dit zich volledig lijkt te richten op de rol van het college.
Pagina 7	De perspectievennota 'Samenwerking in breder perspectief' vormde de basis voor het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie naar samenwerking. Het doel van de samenwerking is: <ul style="list-style-type: none"> • het verlagen van de gezamenlijke kosten door schaalvoordelen en specialisatie; • het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening door de gemeenten; 	U maakt op pag. 32 van uw hoofdstuk 6 'Hoe nu verder met het SSC-ZL?' n.a.v. het Deloitte-rapport onderscheid tussen kwalitatieve en kwantitatieve doelen. Suggestie is daarom op pagina 7 de volgende zin toe te voegen: <i>'Daarmee kan geconstateerd worden dat in dit startdocument al sprake is van zowel kwantitatieve als kwalitatieve doelen.'</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • eventuele kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering te reduceren; • en om op termijn een aantrekkelijk werkgever te zijn. 	
Pagina 8	<p>De eigenaren (ic colleges van de deelnemende gemeenten en namens hen de bestuurlijke portefeuillehouders) besturen namelijk het SSC-ZL op enige afstand, zij stellen de begroting en de jaarrekening vast, en stellen de kaders vast waarbinnen het SSC-ZL opereert. Als eigenaar stellen zij vast wie de klanten van het SSC-ZL zijn en bepalen zij ook de structuur bij de producten en diensten behorende tarieven.</p>	<p>Vetgedrukte 'zij' is onjuist. Het bestuur van het SSC-ZL stelt de begroting en de jaarrekening vast, na ontvangen zienswijzen van de gemeenteraden. Zie hiervoor de raadsbesluitvorming in Maastricht, waarin de gemeenteraad nooit de begroting en/of jaarrekening heeft vastgesteld, maar wel telkens in de gelegenheid is gesteld om hierop zienswijzen kenbaar te maken.</p> <p>Als het doel van uw onderzoek is zicht te krijgen op de wijze waarop de raad gebruik heeft gemaakt van haar kaderstellende en controlerende rol dan blijkt uit uw nota van bevindingen niet op welke wijze de raad van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt. Wel noemt u dat bij de behandeling in raadsrondes vragen zijn gesteld, maar niet wat telkens de uitkomst van de besluitvorming in de raadsvergadering is geweest. Dit is makkelijk te achterhalen.</p>
Pagina 9-10	<p>De belangrijkste toetsingscriteria die uiteindelijk door de OR-en gehanteerd werden waren:</p> <p>- De ondernemingsraden stelden vast dat de 'winst' met name bij inkoop gehaald moest worden. Uit een door externen uitgevoerde spendanalyse bleek dat het feitelijke besparingspotentieel door samenwerking niet € 12,8 mln zou zijn, zoals eerder door de gemeente becijferd, maar 1/3 daarvan, namelijk ca € 4,3 mln. Het overige 2/3 besparingspotentieel, ten bedrage van € 8,5 mln, zou gerealiseerd kunnen</p>	<p>Uw tekst in dit hoofdstuk wekt de indruk dat sprake is van een chronologische weergave, maar hier doet u iets vreemds. In plaats van op te sommen wat in 2013 de toetsingscriteria van de OR-en waren, introduceert u het woord 'uiteindelijk'. Een document waaruit u deze opsomming heeft opgetekend, wordt door u niet vermeld. Hierdoor vertroebelt u de tijdlijn, wekt u het onjuiste beeld dat de OR-en al van meet af aan dezelfde kritiekpunten hadden en lijkt u hiermee te maskeren dat de OR-en gaande het traject hun toetsingscriteria bijgesteld hebben. De zin 'Bij de OR-en bestaat derhalve geen principiële weerstand tegen de vorming van een SSC-ZL' (letterlijk citaat uit het visiedocument) benoemt u in uw rapport niet, terwijl ons dit in het licht van de casus een belangrijke constatering lijkt: aan het begin van het traject was er geen principiële bezwaar. U laat dit buiten beschouwing, waardoor een onvolledig en mogelijk gekleurd beeld ontstaat. Ook laat u buiten beschouwing dat in 2015 een convenant tussen de toen nog vier WOR-bestuurders en de vier OR-en is afgesloten, gelijktijdig met de oprichting van een Bijzondere Ondernemingsraad t.b.v. de oprichting van het SSC-ZL.</p> <p>De vetgedrukte tekst komt niet voor in het visiedocument van de OR-en van 2013. U vermeldt niet uit welk document (en uit welke periode) deze tekst wel afkomstig is.</p> <p>Dat overigens een substantieel deel van het besparingspotentieel (namelijk 2/3) ook 'stand alone' gerealiseerd zou kunnen worden, was van meet af aan bekend.</p>

	<p>worden als de vier organisaties (Maastricht, Heerlen, Sittard-Geleen en de Provincie Limburg) hun inkoopprocessen zouden professionaliseren, zonder enige vorm van samenwerking. Immers de voorgestelde professionaliserings- en kwaliteitsverbeteringen zijn niet uniek voor het SSC-ZL, maar kunnen ook binnen de eigen organisatie gerealiseerd worden. Later, bij het afhaken van de Provincie Limburg, zou het feitelijke besparingspotentieel ca € 3,5 miljoen bedragen (totaal € 10,5 miljoen waarvan 1/3 door samenwerking ad € 3,5 miljoen).</p> <p>- (...) </p> <p>- Harmonisatie en uniformering van beleid en processen leiden tot standaardisatie waardoor maatwerk feitelijk onmogelijk wordt. Bovendien is de kans groot dat bij standaardisatie de systemen en procedures leidend en de medewerkers volgend worden. Daardoor wordt het werk van professionals waarschijnlijk minder interessant en uitdagend. De vraag is dan ook of een SSC-ZL in staat zal zijn om kwalitatief goede mensen lang aan zich te binden en de beoogde kwaliteit te realiseren. Het ontwikkelperspectief van/voor de mensen dient verder uitgewerkt te worden.</p> <p>- (...) </p> <p>- De OR-en hebben er diverse malen op gewezen dat samenwerking waar nodig en wenselijk van harte ondersteund wordt maar dat de vraag is of een SSC-ZL daartoe de meest geëigende vorm is. Daarom pleiten de OR-en om te komen tot aangepaste businessplannen zodra nieuwe mijlpalen worden bereikt. Indien de gestelde doelen beter gerealiseerd kunnen worden door andere vormen van samenwerking dan door oprichting van een SSC-ZL dan gaat de voorkeur van de OR-en daar nadrukkelijk naar uit.</p>	<p>De aanvankelijke toetsingscriteria van de OR-en bevatten deze passage niet. Sterker nog, in het Visiedocument OR-en staat op pagina 3: "De OR'en zien voor de medewerkers mogelijkheden om hun loopbaan een nieuwe impuls te geven in het SSC-ZL." Uw passage is gerelateerd aan latere argumenten vanuit de medezeggenschap. Door deze argumenten ten onrechte aan het Visiedocument OR-en te koppelen ontstaat opnieuw vertroebeling van de tijdlijn en het risico van maskering van wijzigende toetsingscriteria vanuit de medezeggenschap.</p> <p>Ook deze passage komt niet voor in het visiedocument van de OR-en. Hierin staat: "Bij de OR'en bestaat derhalve geen principiële weerstand tegen de vorming van een SSC-ZL, maar het trekken van de conclusie dat deze constructie de best mogelijke optie is om de beoogde samenwerking van de grond te krijgen is in de ogen van de OR'en een brug te ver." Gelet op deze zin: het valt ons op, dat u niet ingaat op de argumenten waarom voor een organisatie met rechtspersoonlijkheid is gekozen en daarbinnen uiteindelijk voor de bedrijfsvoeringsorganisatie, terwijl die in het Bestuursplan en het Einddocument Haalbaarheids-onderzoek staan benoemd. Doordat u wel meldt dat de OR-en vraagtekens plaatsten bij de gekozen vorm, maar niet aangeeft wat de argumenten waren om hiervoor tóch te kiezen, ontstaat een onvolledig en mogelijk gekleurd beeld.</p>
Pagina 10	In het haalbaarheidsonderzoek wordt niet zichtbaar ingegaan op de punten die de OR-	Dit is onjuist. Het Visiedocument OR-en is wel degelijk betrokken geweest bij de verdere vormgeving. Dit blijkt

	en hadden aangegeven in hun visiedocument uit januari 2013.	onder meer uit de schriftelijke reactie van de coördinerend WOR-bestuurder aan de vier OR-en (maart 2013) en het einddocument Haalbaarheids-onderzoek SSC-ZL (najaar 2013), waarin niet alleen naar dit visiedocument wordt verwezen, maar waarin dit ook als bijlage 7 integraal is opgenomen. Daarnaast is het Visiedocument OR-en onderlegger geweest voor de samenwerking binnen de Bijzondere Ondernemingsraad (BOR) SSC-ZL.
Pagina 11	Het SSC-ZL wordt vooral nog ingericht als een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarbij collegeleden van de vier initiatiefnemers het bestuur vormen.	Verzoek is het woordje vooral nog te verduidelijken: in het Einddocument Haalbaarheids-onderzoek SSC-ZL wordt al een voorkeur voor de Bedrijfsvoerings-organisatie uitgesproken, maar dat op dat moment nog geen zicht was op de datum van de wetwijziging, die dit mogelijk zou maken (pagina 16, einddocument). Daardoor wordt het wat minder scherp dat later voor deze vorm gekozen is.
Pagina 13	Als onderdeel van de nadere uitwerking van het voorgenomen besluit van 24 september 2013 besluit het college van B en W van de gemeente Maastricht op 26 februari 2014 tot harmonisatie van het inkoopbeleid tussen de vier partners. Voor de gemeente Maastricht zijn er ten opzichte van het toen geldende inkoop- en aanbestedingsbeleid geen wijzigingen.	Deze passage is onjuist. Het geharmoniseerde inkoopbeleid is door de <u>gemeenteraad</u> vastgesteld, niet door het college. Dit is het eerste beslismoment geweest voor de raad, gerelateerd aan het proces van vorming van het SSC-ZL. Het onvermeld laten hiervan leidt tot een onvolledig beeld van de momenten waarop de raad in positie is gebracht en op welke wijze de raad hieraan invulling heeft gegeven. De gemeenschappelijke regeling kwam later dat jaar aan de orde. Gelieve de uitkomst van deze raadsbesluitvorming te betrekken bij de inventarisatie van door de raad meegegeven kaders m.b.t. vorming SSC-ZL.
Pagina 16	De rekenkamer stelt vast dat in zijn algemeenheid de gemeenteraad zeker in de totstandkomingfase van het SSC-ZL te weinig gebruik heeft gemaakt van de beschikbare instrumenten voor kaderstelling en controle op het gevoerde bestuur.	Het valt op dat deze conclusie niet terugkomt in het bestuurlijk rapport. Daarin wordt enkel gesteld dat de raad 'beperkt betrokken is geweest' (hoofdstuk 7, conclusie 2). Dat de raad hierin ook een eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden had, wordt in het bestuurlijk rapport niet genoemd. Daar waar in het onderzoeksrapport de kaderstellende taak van de raad nog als een centrale vraag wordt bestempeld, blijft deze taak in het bestuurlijk rapport onbenoemd.
Pagina 20	Op 2 mei 2017 laat de gemandateerd WOR-bestuurder de OR weten dat ondanks het negatieve advies van de OR het college heeft besloten om door te gaan met de vorming van het SSC-ZL. De rekenkamer stelt vast dat het college van B&W van de gemeente Maastricht ervoor kiest de inhoud van het advies te negeren....	Suggestie is omwille van volledigheid uw passage aan te vullen met: <i>"In de reactie wordt ingegaan op elk argument van de OR om negatief te adviseren. Ook wordt aangegeven dat het college bekend was, dat er geen substantiële kostenverlichting zou zijn."</i> Hiermee wordt duidelijk dat gemotiveerd van het advies is afgeweken. De inhoud van het advies is niet genegeerd, het advies is niet overgenomen. Dit is gemotiveerd gebeurd, zoals hierboven al aangegeven. Met het incorrecte gebruik van de term 'negeren' (= doen of iets niet bestaat, er geen aandacht aan besteden) ontstaat een onjuist beeld en krijgt de tekst een onjuiste en mogelijk zelfs een tendentieuze lading.

Pagina 22	<p>Naast de OR speelt ook het GO en het BGO een rol bij de totstandkoming van het SSC-ZL. In het GO respectievelijk BGO wordt o.a. overleg gevoerd over de arbeidsvoorwaarden tussen de werkgeversvertegenwoordigers en de vakorganisaties op basis van het overeenstemmingsvereiste.</p>	<p>Het valt ons op, dat u niet nader ingaat op het gehele traject rondom het GO, terwijl de arbeidsvoorwaarden een belangrijk thema in de onderhavige kwestie waren. Temeer aangezien de OR de uitkomst van het GO-traject wenste af te wachten. Hierdoor ontstaat een onvolledig beeld.</p>
Pagina 24	<p>Op 22 november 2018 informeert de wethouder met een raadsinformatiebrief de raad en geeft aan dat de gemeente zich gaat beraden over de ontstane situatie. Inmiddels liep ook het onderzoek naar het lekken van de conceptnotulen (zie deel II).</p>	<p>Vetgedrukte zin. Dit onderzoek liep al vanaf begin juni 2018. Afspraak is de raad in de Jaarstukken over het voorgaande jaar te informeren over het integriteitsbeleid. Over individuele onderzoeken wordt niet naar de raad gerapporteerd.</p>
Pagina 29	<p>Naar aanleiding van de beoordeling van de jaarcijfers 2014-2018 op hoofdlijnen zijn de volgende opmerkingen te maken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (...) 2. (...) 3. In 2017 worden er nadrukkelijk opbrengsten begroot met betrekking tot de activiteiten van het SSC op de gebieden Inkoop, PSA en Informatiediensten. Het totaal van de begrote opbrengsten met deze activiteiten bedraagt ca € 2,8 mln. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij de mindere opbrengsten vermeldt u niet gelijktijdig, dat de <u>kosten</u> ook <u>naar beneden</u> waren <u>bijgesteld</u>. • Ook merkt u niet op, dat er <u>vanuit het SSC-ZL wel degelijk werkzaamheden zijn verricht</u> door het MT van SSC-ZL, ID, PSA en Inkoop <p>Het MT van SSC-ZL heeft in deze periode gewerkt aan de opstart van een SSC-ZL. Al zijn het geen directe diensten aan de moederorganisaties. Met directe diensten verwijzen we naar de werkzaamheden die overgaan van de moederorganisaties naar SSC-ZL en vanaf moment X worden uitgevoerd door SSC-ZL voor de moederorganisaties. De uitgevoerde werkzaamheden door het MT zijn in die zin wel uitgevoerd voor de moederorganisaties. Immers de wens van de drie gemeenten is te beschikken over een operationeel SSC-ZL.</p> <p>ID en PSA hebben evenals het MT van SSC-ZL in deze periode gewerkt aan de transitie van hun onderdeel van de moederorganisaties naar SSC-ZL.</p> <p>Voor Inkoop geldt dat ook hier is gewerkt aan de transitie van het onderdeel Inkoop van de moederorganisaties naar SSC-ZL. Daarnaast zijn er de navolgende directe werkzaamheden verricht voor de moederorganisaties: opzoeken gezamenlijkheid van inkooptrajecten; opstarten category management; contractbeheer op afgesloten overeenkomsten die voortvloeien uit gezamenlijke inkooptrajecten; contractmanagement op de raamovereenkomst ingenieursdiensten; door SSC-ZL zijn enkele gezamenlijke inkooptrajecten zelf uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vetgedrukte "van deze begrote opbrengsten in 2017 nagenoeg niets wordt gerealiseerd". De reden dat

<p>Pagina 29</p> <p>Pagina 30</p>	<p>De rekenkamer stelt vast dat er van deze begrote opbrengsten in 2017 nagenoeg niets wordt gerealiseerd, terwijl in de raadsinformatiebrief d.d. 13 juni 2016 wordt gemeld dat er aan het verdienmodel wordt gewerkt waarbij de kosten van het SSC worden gedekt door inkomsten uit dienstverlening aan moederorganisaties, inkoopvoordelen en kostenreductie bij de moederorganisaties en efficiencytaakstelling bij het SSC-ZL zelf.</p> <p><u>In dezelfde brief wordt gemeld dat er de komende maanden wordt gewerkt waarna de begroting 2017 kan worden vastgesteld.</u> Uiteindelijk is dit niet gerealiseerd en is een substantiële bijdrage van de moederorganisaties nodig is ten bedrage van € 1,9 mln. om de kosten ad. € 1,4 mln. te dekken in dit verslagjaar.</p> <p>4. Voor 2018 worden, in tegenstelling tot 2017, geen opbrengsten begroot voor de diverse door het SSC uit te voeren activiteiten. Wel zijn de kosten van het SSC-ZL in 2018 gestegen van € 1,4 mln. in 2017 tot € 1,8 mln. in 2018.</p> <p>De rekenkamer stelt vast dat de jaarrekening 2018 in de vergadering van de gemeenteraad d.d. 28 mei 2019 is aangeboden tezamen met de ontwerp meerjarenbegroting 2020-2023.</p>	<p>de <u>begrote opbrengsten in 2017 niet zijn gerealiseerd ligt in het feit dat SSC-ZL niet operationeel (stagnatie begon in 2017) is en het verdienmodel derhalve nog niet in werking is getreden</u>. Suggestie is dit te betrekken in uw passage.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderstreepte zin "In dezelfde brief (..) vastgesteld" is onvolledig.</u> <p>Opmerking bij vetgedrukte in punt 4: De reden voor de stijging van de kosten wordt gemist. In de opstartfase meer inzet op personeel staf (er werkten in 2018 ongeveer 13 personen in dienst van SSC-ZL, al dan niet gedetacheerd).</p> <p>Deze zin is onvolledig. Correct is: <i>"De rekenkamer stelt vast dat de jaarrekening 2018 in de vergadering van de gemeenteraad d.d. 28 mei 2019 is aangeboden tezamen met de ontwerp meerjarenbegroting 2020-2023 <u>en conform is vastgesteld.</u>"</i></p>
<p>Pagina 31</p>	<p>Door de uitspraken van Ondernemingskamer d.d. 21 november 2018 en Rechtbank Limburg d.d. 26 november 2018 is de verdere vorming van het SSC-ZL in december 2018 voorlopig stopgezet.</p>	<p>Het vetgedrukte is onvolledig. De plaatsingsprocedure en uitvoering afsprakenkader etc. is inderdaad stopgezet, als gevolg van de genoemde uitspraken. <u>In aanvulling hierop</u> is in overleg met medebestuurders besloten tot half jaar 'stand on hold' om te werken aan herstel van vertrouwen in Maastricht.</p>
<p>Pagina 31-32</p>	<p>Op 27 augustus 2019 heeft Deloitte haar bevindingen en aanbevelingen gerapporteerd. Deloitte heeft zich daarbij vooral gebaseerd op internationale surveys uit 2017 en 2019 over shared service centers. Deze surveys maken gaan niet specifiek in op de situatie bij de gemeenten Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen.</p> <p><u>Het zijn dus generieke opmerkingen van onderzoeksresultaten (enquêtes) geprojecteerd op de Maastrichtse situatie.</u></p>	<p>Door de vetgedrukte passage wekt de rekenkamer ten onrechte de indruk dat het onderzoek van Deloitte een zogenaamd literatuuronderzoek is. Onvermeld blijft dat Deloitte diverse gesprekken gevoerd heeft en ook bijeenkomsten georganiseerd heeft met stakeholders, waaronder betrokken medewerkers. Daarnaast heeft Deloitte zich gebaseerd op door gemeente Maastricht aangeleverde stukken (grotendeels dezelfde als die de Rekenkamer heeft ontvangen). Hoewel het woordje 'vooral' laat zien dat er meerdere bronnen gebruikt zijn, lijkt het ons omwille van de volledigheid niet onbelangrijk om de genoemde gesprekken, sessies en bestudering van Maastrichtse documenten te vermelden.</p> <p>De onderstreepte zin 'Het zijn dus generieke opmerkingen.... geprojecteerd op de Maastrichtse situatie' doet het onderzoek van Deloitte ernstig tekort</p>

		en geeft een onjuist beeld hiervan in het rekenkamerrapport.
Pagina 32	Inmiddels zijn er veel vragen door de raad gesteld bij de conclusies en aanbevelingen van Deloitte en zijn we weer terug bij af met dit verschil dat inmiddels voor € 1,8 mln aan kosten is gemaakt en nog geen opbrengsten zijn gerealiseerd.	Opmerkingen bij deze passage: <ul style="list-style-type: none"> • De € 1,8 mln. aan kosten betreft nettobijdrage per deelnemer over de jaren 2014-2018. • Onvermeld is dat de genoemde kosten door Maastricht gedekt worden door ingeboekte inkoopvoordelen (€ 500.000 per jaar structureel). • Dat er geen financiële opbrengsten zijn gerealiseerd is onjuist, zij het dat de echte opbrengsten anders dan de bijdragen van de moeders gering zijn.

II Belangrijkste beslismomenten naar aanleiding van de integriteitsmelding SSC-ZL

Pagina 37	Zoals uit deel 1 blijkt is de totstandkoming van het SSC-ZL van <u>2015</u> tot begin 2019 een moeizaam proces geweest. Zo moeizaam dat soms door bestuurders gedacht was dat van medewerkerszijde van Maastricht sprake was van tegenwerking .	Onderlijnde is onjuist, correct is 2017. Vetgedrukt. Uit uw zin komt niet naar voren op basis waarvan de rekenkamer constateert dat bestuurders dachten dat er vanuit de medewerkers sprake was van tegenwerking.
Pagina 37	Die vraag is onjuist weergegeven in de conceptnotulen van het bestuur, zo blijkt achteraf uit een confrontatie van de conceptnotulen met de definitieve notulen. Door de betreffende passage in de conceptnotulen voelden betrokken medewerkers zich bedreigd.	De schakel hoe de conceptnotulen terecht zijn gekomen bij de medewerkers wordt in uw passage gemist.
Pagina 37	Die ervaren onveilige werksituatie werd gedeeld met de WOR-bestuurder en de burgemeester. Deze gaven aan dat de conceptnotulen vertrouwelijk zijn en niet straffeloos mochten worden verspreid . Dat is toch gebeurd. Na een melding hierover van het bestuur van het SSC-ZL bij het Intern Meldpunt Integriteit (IMI) van de gemeente Maastricht, heeft de gemeensecretaris – als bevoegd gezag - opdracht gegeven aan het Intern Meldpunt Integriteit hier onderzoek naar te doen.	Het is onjuist, dat de melder (i.c. het bestuur van het SSC-ZL) ooit heeft gevraagd om arbeidsrechtelijke maatregelen bij gebleken integriteitsschending. Vraag was enkel en alleen het lek te vinden, omdat dit voor de eigen bescherming van belang is (<u>dis ter voorkoming van hernieuwde lekken</u>). Later bleek dat IMI aan het eind ook een afweging maakte over disciplinaire maatregelen, maar dat was niet de vraag van de melder. Bovenstaande wordt ook gemist in uw paragraaf 10.
Pagina 37	Door deze navorsingen zijn de verhoudingen tussen OR, WOR-bestuurder en bestuur(der) SSC-ZL (verder) gebrouilleerd geraakt en is het vervolg van het traject naar een functionerend SSC-ZL verder onder spanning komen te staan.	De rekenkamer verbindt in deze passage totaal verschillende onderwerpen ten onrechte aan elkaar, te weten: <ul style="list-style-type: none"> • onderzoeken naar het verspreiden van vertrouwelijke conceptnotulen voortkomend uit de externe integriteitsmelding hierover; • de verhoudingen tussen OR, WOR-bestuurder en bestuur SSC-ZL; • het traject hoe te komen tot het SSC-ZL.

Pagina 38	Van deze vergadering zijn (concept)notulen gemaakt.	Het gaat om conceptnotulen, dus zonder haakjes. Het weglaten van de haakjes is zeker in dit geval raadzaam, omdat de gewraakte passage bij het vaststellen van de notulen is geschrap.
Pagina 39	De betreffende conceptnotulen mogen volgens de gemeentesecretaris niet straffeloos worden gebruikt .	Suggestie is het vetgedrukte aan te vullen: <i>“omdat conceptnotulen van een bestuursvergadering zolang ze niet zijn vastgesteld door het bestuur altijd vertrouwelijk zijn.”</i>
Pagina 42	De wethouder (naam wethouder gemeente Maastricht) en de secretaris van het SSC-ZL vroegen aan de gemeentesecretaris uit te zoeken hoe ambtenaren aan de conceptnotulen waren gekomen.	Gevraagd is uit te zoeken hoe ambtenaren aan de <u>vertrouwelijke</u> conceptnotulen waren gekomen.
Pagina 43	Op 24 mei 2018 meldden FNV en CNV aan de gemeente Maastricht geen genoegen te nemen met het standpunt van de gemeente t.a.v. het verslag van het bestuur van het SSC-ZL. Er is, volgens een GO-lid uit Sittard-Geleen, sprake van laster en smaad aan het adres van de Maastrichtse kaderleden, hetgeen niet getuigt van behoorlijk bestuur en dit keuren de bonden met afschuw af. <i>“Wij doen daarom een indringend beroep op U en het College om zich van dergelijke praktijken te distantiëren. Wij vertrouwen erop dat u weet wat u te doen staat”.</i>	In deze passage lopen een aantal zaken door elkaar. Voor een heldere uiteenzetting verwijzen wij naar de toelichting van de Beschikking van de rechter op 17-9-2019 (zaaknr. 7771575 OV VERZ 19-21).
Pagina 46	Op 13 juni 2018 vond een periodiek overleg plaats tussen de gemeentesecretaris en IMI. In dat overleg meldde IMI het onderzoek niet zelf te willen uitvoeren in verband met de gevoeligheid en samenwerkingsrelatie met (leden van) de OR. De gemeentesecretaris, tevens bevoegd gezag in dezen, besloot dat IMI het (initiële) onderzoek toch zelf moest uitvoeren, vanwege de kennis van de thematiek/organisatie en om te proberen het “niet te groot te maken”. Er vond geen discussie plaats over de vraag of de Regeling Integriteitsmeldingen 2015 die gaat over meldingen van gemeentelijke ambtenaren, wel van toepassing was. Impliciet werd deze Regeling toepasbaar geacht op deze melding.	De <i>Regeling integriteitsmeldingen</i> geeft regels voor het zorgvuldig omgaan met meldingen omtrent integriteit. Het staat de gemeente vrij om deze leidraad toe te passen indien er – zoals in dit geval – sprake is van een vermoeden van plichtsverzuim van een medewerker c.q. medewerkers van de gemeente. Verder moet voldaan worden aan de zorgvuldigheidsnormen die volgen uit - onder meer - de Ambtenarenwet, de AGM en de Algemene wet bestuursrecht. De rechter bevestigt deze gemeentelijke redenering ook in zijn beschikking: <i>“Het staat de gemeente vrij deze regeling analoog te volgen, ook bij een externe klacht als deze, doch dit had het IMI naar het oordeel van de kantonrechter dan ook kenbaar moeten maken bij haar gesprekken met de ambtenaren die zij in het kader van hun onderzoek hebben gesproken”.</i> Suggestie is bovenstaande te betrekken in uw passage.
Pagina 57	Op basis van het eindrapport van Hoffmann, het advies IMI en de second opinion van Pels Rijcken, concludeert het College van B en W op 22 januari 2019 “... dat niet kan worden vastgesteld of sprake is geweest van het schenden van de geheimhoudingsplicht door betrokken ambtenaren. Eveneens is van enig plichtsverzuim niets gebleken”. Er wordt	De gemeente heeft geen informatieplicht jegens een door de gemeente ingehuurde firma. Niet duidelijk is daarom op basis waarvan de rekenkamer de onderstreepte zin vermeldt.

	<p>afgezien van disciplinaire maatregelen. <u>De extern juridisch adviseur heeft desgevraagd aan de rekenkamer gemeld over dit collegestandpunt vooraf niet geïnformeerd te zijn, en was verrast en verbaasd over dit standpunt.</u></p>	
Pagina 58	<p>In dat kader hebben zij samen en vrijwillig vragen voorgelegd aan de kantonrechter. Beide partijen willen duidelijkheid over de vragen die hen diep verdeeld houden om zo mogelijk een periode van wantrouwen te kunnen afsluiten.</p>	<p>Vetgedrukte is subjectief oordeel rekenkamer; uw beleving wordt niet gedeeld door het college.</p>